

ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ПРАВООХОРОНЦІВ У КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Реалії сучасного глобалізованого світу зумовлюють інтенсифікацію інтеграційних процесів нашої держави до європейської та світової спільнот. Не є виключенням і співробітництво Міністерства внутрішніх справ (далі - МВС) України з Європейським поліцейським офісом та Інтерполом, що передбачає: організацію і проведення спільних заходів з протидії транснаціональній злочинності; обмін досвідом підготовки груп спеціального призначення; участь підрозділів МВС України у міжнародних миротворчих місіях під егідою ООН тощо. Результатом цього є зростання соціального попиту на висококваліфікованих працівників органів внутрішніх справ з достатнім рівнем опанування іноземної мови. Зважаючи на те, що професійна іншомовна комунікативна діяльність правоохоронців передбачає необхідність встановлення та підтримання контактів не лише із зарубіжними колегами, але й з іноземними громадянами - представниками різних вікових, професійних, культурних, етнічних, конфесійних груп тощо, невід'ємною складовою змісту іншомовної підготовки курсантів у вищих навчальних закладах МВС України має бути соціокультурний компонент. Сучасними науковцями професійна іншомовна комунікативна діяльність визначається як "процес обміну іншомовною інформацією між індивідами за допомогою спільної системи символів, знаків або поведінки з метою реалізації професійних цілей та завдань" [3, с. 429] При цьому варто звернути увагу на те, що для професійного іншомовного спілкування у будь-якій галузі характерним є вживання спеціалізованої термінології і професійного сленгу, зрозумілих лише для фахівців у цій сфері. Поясненням цьому слугує той факт, що професійні знання з іноземної мови, як зазначає мексиканський учений-лінгвіст Р. Терборг, формують у

свідомості особистості специфічний [4, с. 123-125] іншомовний код, доступний лише для спеціалістів у цій галузі.

Отже, наявність ідентичних іншомовних кодів фахівців є важливою умовою конструктивної комунікації та запорукою реалізації професійних комунікативних цілей. Зокрема, професійна лексика правоохоронців складається з нормативних мовленнєвих форм, які засвоюються під час професійної іншомовної комунікативної підготовки, зміст якої має будуватися з урахуванням специфіки професійної діяльності працівників органів МВС. Професія правоохоронця належить до групи спеціальностей на рівні “людина-людина”, що визначаються підвищеною мовленнєвою відповідальністю, де слово - це дієвий інструмент, від опанування якого залежить не лише кінцевий результат роботи, але й доля окремих громадян, а іноді - і всього суспільства. З огляду на це, не викликає заперечень важливість формування у майбутніх офіцерів міліції соціокультурної компетентності, стрижневим елементом якої є знання комунікативних культурних традицій, що склалися на сьогодні у різних країнах світу.

Сучасними науковцями (Г. Рікхайт, К. Форверг, Г. Штрёнер) комунікативна компетентність визначається як комплексний концепт, який має внутрішню та зовнішню структуру. До зовнішньої структури належать взаємопов’язані елементи - ефективність, тобто результат комунікації, і доцільність або врахування умов конкретних ситуацій соціальної взаємодії. Внутрішня структура визначає зв’язок практичної діяльності з навичками, знаннями, мотивацією, емоціями та поведінкою. Але витоки цієї теорії можна виявити у китайського філософа Конфуція, який стверджував, що внутрішній компонент комунікативних умінь особистості складають морально-етичні принципи і ціннісні орієнтири, а зовнішній, тобто поведінковий аспект комунікації, полягає у здатності практичного застосування вищезазначених принципів та орієнтирів.

Сутність іншомовної освіти майбутніх фахівців полягає в тому, що вивчення будь-якої нерідної мови повинне супроводжуватись вивченням культури народу, причому цей процес має відбуватися одночасно [5]. У зв'язку з цим доцільно говорити про іншомовну освіту як про лінгвокультурну освіту, результатом якої повинна стати багатомовність, а також здатність самоідентифікуватись у світі.

Проведений узагальнюючий аналіз особливостей існуючих моделей комунікації надає можливість зробити висновок про те, що у процесі підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України до здійснення іншомовної комунікативної діяльності не можна віддавати перевагу тій чи іншій моделі. Усі вони потребують всебічного вивчення, а досягти порозуміння з представниками інших країн можна, лише будуючи діалог на основі взаємної поваги та довіри. Подальшого вивчення потребує соціолінгвістичний компонент іншомовної підготовки курсантів-правоохоронців, який передбачає знання норм та правил доцільного використання іноземної мови у тому чи іншому соціальному контексті.

Список використаних джерел

1. Гришкова Р. О. Іншомовна освіта в Україні у контексті євроінтеграції / Р. О. Гришкова // Наукові праці. Серія "Економіка". - [Електронний ресурс] Миколаїв : Чорноморський державний університет ім. П. Могили, 2006. - Вип. 27. - Т. 40. - С. 145-148. - Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2006/40-27-24.pdf>.
2. Königs F. G. Teaching and Learning Foreign Languages in Germany: a personal / F. G. Königs // Cambridge overview of developments in research Journals Online. Language Teaching. - 2003. - Vol. 36. - Issue 04. - P. 235-251. - Режим доступу: <http://faculty.ksu.edu.sa/yousif/ELT%20Resources/Primary%20ELT/Germany.pdf>. - Назва з екрана.
3. Fang, Y. A Brief Comment on Communicative Language Teaching / Yuan Fang // Journal of Language Teaching and Research. - 2011. - P. 428-431.

4. Terborg, R. The Usefulness of the Concept of Competence in Explaining Language Shift / Roland Terborg // Mexico. In: Dimension Antropologica. - Mexico : D.

5. Safran J. Strategies of learning English as a foreign language at Faculty of Technical Science / J. Safran J // Procedia - Social and Behavioral Sciences. - 2013. - Vol. 93. - P. 775-782.